

Становище

от проф. д-р Светла Георгиева Калудова-Станилова – Академия за музикално, танцово и изобразително изкуство – Пловдив

за дисертационния труд на доц. Георги Метев Петков „Скатова техника в творчеството на българските композитори за фолклорни ансамбли”, F 67943,

докторант на самостоятелна подготовка в програма „Музика”, НБУ- София.

Научен ръководител: проф. Елисавета Вълчинова-Чендова, д.н

Биографията и професионалният път на автора на предложения дисертационен труд ясно подсказват причината той да се ориентира към изследваната тема: „Скатова техника в творчеството на българските композитори за фолклорни ансамбли”.

Обучението и професионалното израстване на доц. Петков е свързано с музикалния фолклор и неговото претворяване за народен хор. Наред с дейността му като диригент и преподавател той изучава композиционното творчество на видни творци за класически и народен хор, поп и джаз формации. Този негов аналитичен подход му дава основание да се насочи към избраната тема, която показва широка многоплановост, предполагаща различни изследователски подходи, оптики и прочити.

Докторантът приема предизвикателството да заяви едно сериозно, мащабно теоретично изследване, което намира своето място в съвременните изследователски тенденции, отговарящи на естетиката на времето.

Проблематиката е представена в няколко аспекта, а съдържанието на труда показва дълбочинно познаване на проблема за скатовата техника – изпълнителска и композиционна. В този смисъл доц. Петков представя необходима за музикознанието, фолклорната наука и в частност вокалната педагогика разработка.

Дисертационният труд обхваща увод, четири глави, заключение и приложения с доказателствен характер за концертната и композиторска дейност на докторанта.

Библиографията обхваща печатни, електронни източници, интервюта и нотна литература. Структурата и съдържанието на труда са успех за докторанта. Разработката се отличава с добре издържана, логическа последователност и завършеност.

Предложеният на вниманието ни научен текст притежава компетентност и креативност.

Изказът е точен, ясен и четивен. Използваната, значително количество научна литература е коректно и прецизно отразена.

Уводът насочва към актуалността на проблема и значимостта му за съхраняване и развитие на вокално-изпълнителската култура днес. Коректно са посочени обекта, предмета, целта и задачите на изследването. Целта конкретизира задачите, представени

в теоретичен и приложен аспект, а заявената методологическа рамка е формулирана ясно и прецизно.

С принос за изследването е направеният в първа глава исторически обзор на световната и българска вокално-изпълнителска практика и нейното развитие в поп и джаз музиката, чрез конкретни имена в жанра. В хронологичен ред са проследени постижения не само в соловата, но и в камерно-вокалната практика. Много ценна е информацията за същността на техниката при „бийтбокс“, като „вокалноимитаторска“ практика, доближаваща се до „скатово пеене“. В подкрепа на твърденията са приложени подходящи аудио примери и интервюта.

В хода на изложението, докторантът убедително представя задълбочено, обстойно изследване на „скатово пеене“ в световен и национален мащаб, анализирайки приложението му в различни жанрове. Базирайки се на постижения в областта на популярната и джазова музика, Петков успешно насочва погледа си върху приложението на „*инструменталното пеене*“ в музикално-фолклорната изпълнителска практика у нас. Богатият опит, който той придобива като диригент на различни формации народен хор му дава основание да се прояви като голям познавач на вокално-изпълнителската техника на фолклорните певци. Той търси връзката с импровизационността, вариантността и речетатива, силно застъпени във фолклорната ни традиция и приложението им в художественото творчество. Това определя посоката за формиране на стилната характеристика в хоровите му творби, съобразно изпълнителските възможности на ръководените от него многогласни формации. Така представената информация във втора глава показва наличие на голям обем от знания от пишещия, които допълват вече известни становища относно фонетичните езикови форми, звукоизвличане и артикулация.

Ценно за изследването е въвеждане и изясняване на словосъчетанието „*интервокално фонирание*“. С особена важност са разгледаните постановъчни проблеми, свързани със звукообразуването и артикулацията при интерпретация на партитури със „скатово пеене“. Това изложение е значимо за вокалната педагогика.

С безспорен принос за музикознанието е трета глава, озаглавена „*Скатовата вокална техника - художествено изразно средство в авторското творчество на българските композитори*“. Анализирайки творчеството на различни поколения композитори, авторът прави съществени изводи относно връзката между „традиционната вокално-изпълнителска практика“ и творби, утвърдили се на световната сцена. Чрез употребата на инструментални похвати се достига до

обогатяване на фактурата и прилагане на специфична вокална техника, което прави произведенията високо стойностни. Подборът на фонетичните структури в произведенията за разнородни хорови формации и „скатово пеење“ са съобразени с образно-емоционалното съдържание на произведението, свързано със сонорни композиционни похвати. Всичко това придава подходяща театралност и емоционалност при изграждане на музикалния образ. В подкрепа на своите твърдения и изводи, докторантът представя формални и вокално-постановъчни анализи, подкрепени с нотни примери, което е много ценно.

Акцент в дисертацията са представените в ~~четвърта глава~~, шест авторски творби на докторанта. Композиционната му техника се изразява чрез следният цитат:

„Хармоничният език на обработките в съчетание с някои допирни точки между българския музикален фолклор и джазовата музика са свидетелство за модерно хибридно, жанрово съжителство на традиция, художествено творчество и стремеж за съвременен прочит на традиционното ни богатство” (с.145). Това е посланието на автора, изразяващо неговата позиция като творец, познаващ традиционната музикална култура, съчетана с изразни средства, отговарящи на естетиката на съвремието. В някои от аранжиментите, авторът е успял да се докосне до онази образност в драматургията на текста, която те прави съпричастен, завладян от умелото изграждане на музикалния образ. Композиционен език смислен, точен, логичен, достъпен и вълнуващ. Много от посочените творби подлагат на изпитание изпълнителските възможности на хористите. Представените аудио записи са доказателство за отличната вокално-постановъчна работа на автора, като хормайстор и диригент.

Заключението на дисертационния труд представя в обобщен вид приносите му, които са от значение за обогатяване на музикознанието и проявата му в различни жанрове. Изследването осъществява успешно своите цели не само в теоретичната проблематика, но и за постигане на научно-приложни резултати. Напълно приемам изложените генерални приноси на труда, които са аналитично представени и достоверно изтъкнати.

Библиографията доказва отличното познаване от докторанта на специализираната литература. Изцяло положителна е преценката ми на публикациите по проблема на дисертацията (три публикации в периода 2014-2015г. и пет участия с доклади в теоретични конференции в периода 2007-2013г.). Като избор на тема те са свързани с дисертационния труд и напълно отговарят на изискванията за получаване на Образователна и научна степен „доктор”.

Приложенията са необходими за дисертацията и добре оформени. Те имат доказателствена стойност, изразяваща се в:

- 7 авторски партитури, 49 аудио примера и 55 нотни примера;
- 15 реализирани концертни изяви по време на обучението, свързани с докторантурата;
- Направени интервюта с певци от различни жанрове и поколения относно вокално-изпълнителската техника и личната им позиция.

Авторефератът в обем от 56 страници, съдържа в резюмиран вид съдържанието с акцент върху основните моменти и приносите на дисертацията. Така представен авторефератът отговаря на стандартите.

Приноси на дисертационния труд:

-Избраната от доц. Петков тема на дисертацията е важна и необходима за съвременната вокално-изпълнителска наука и практика в България. Тук е първото достойнство на докторанта и неговата разработка - изборът на темата.

-~~С актуалността на тематиката и подходите~~ се свързва другата положителна страна на дисертационния труд. В обекта на дисертацията попадат явления, които са субективно преживяни и аналитично представени.

- ~~За първи път е направен опит~~ да се изследват явленията „скат” и „бийтбокс” и дефиниране на понятията.

- Убедително е представено приложението на „скатовото пеене” във фолклорната вокално-изпълнителска практика и употребата му в художествени произведения.

-Дисертационната разработка се основава на ~~личен опит в приложение на~~ „скатова техника” в произведения за народен хор.

- Авторът демонстрира висока осведоменост и компетентност по проблема, позовавайки се на голям обем ползвана литература, отразена в библиографията.

- И не на последно място – трудът има висока степен на практическа приложимост.

Препоръчвам новите идеи да бъдат оформени и публикувани в практическо пособие.

В заключение: Представеният дисертационен труд има сериозна научно–практическа стойност. Той съдържа научни резултати, които представляват оригинален принос в музикознанието и фолклорната наука и отговарят на изискванията на ЗРАСРБ и правилника за неговото прилагане. Изхождайки от всичко казано по-горе, категорично заставам в подкрепа на автора и неговия дисертационен труд. Изразявам

своята положителна оценка за труда въз основа на посочените приноси. Убедено препоръчвам на уважаемото Научно жури да присъди на доц. Георги Метев Петков Образователната и научна степен „доктор” в Професионално направление (8.3) „Музикално и танцово изкуство” и Научна специалност „Музикознание и музикално изкуство”. Поздравявам автора и неговия научен ръководител проф. Елисавета Вълчинова-Чендова, д.н. за постигнатия успех!

Пловдив

проф. д-р Светла Станилова

12 ноември 2015г.